

ХЕРСОНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ, ПІДПРИЄМНИЦТВА ТА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

МОДЕРНІЗАЦІЯ ЕКОНОМІКИ: СУЧАСНІ РЕАЛІЇ, ПРОГНОЗНІ СЦЕНАРІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

II Міжнародна науково-практична конференція

28 квітня 2020 року

MODERNIZATION OF ECONOMY: CURRENT REALITIES, FORECAST SCENARIOS AND DEVELOPMENT PROSPECTS

II International scientific-practical conference

28th of April 2020

**Херсон – 2020
Kherson – 2020**

ОРГАНІЗАТОРИ КОНФЕРЕНЦІЇ:

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Голова організаційного комітету конференції:

Шандова Наталія Вікторівна – д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки, підприємництва та економічної безпеки
ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, м. Херсон, Україна

Заступник голови організаційного комітету конференції:

Олійник Наталія Миколаївна – к.т.н., доцент, доцент кафедри економіки, підприємництва та економічної безпеки
ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, м. Херсон, Україна

Члени організаційного комітету конференції:

Бардачов Юрій Миколайович – д.т.н., професор, ректор
ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, м. Херсон, Україна

Савіна Галина Григорівна – д.е.н., професор, проректор з наукової роботи
ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, м. Херсон, Україна

Ковальов Анатолій Іванович – д.е.н., професор, проректор з наукової роботи
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, м. Одеса, Україна

Сабольч Нагі (Dr. Szabolcs Nagy) – habil., PhD, M.Sc. in Business Economics, Vice Dean for International Relations, Head of Department of Marketing Strategy & Communication, Associate Professor
УНІВЕРСИТЕТ МІШКОЛЬЦА, м. Мішкольц, Угорщина (UNIVERSITY OF MISKOLC, Miskolc, Hungary)

Шарко Маргарита Василівна – д.е.н., професор, професор кафедри економіки, підприємництва та економічної безпеки, Заслужений діяч науки і техніки України
ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, м. Херсон, Україна

Білорусов Сергій Георгійович – к.т.н., доцент, директор
ХЕРСОНСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ЦЕНТР ПЕРЕПІДГОТОВКИ ТА ПІДВИЩЕННЯ
КВАЛІФІКАЦІЇ ПРАЦІВНИКІВ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ, ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО
САМОВРЯДУВАННЯ, ДЕРЖАВНИХ ПІДПРИЄМСТВ, УСТАНОВ І ОРГАНІЗАЦІЙ,
м. Херсон, Україна

Кубіній Наталія Юрївна – к.е.н., професор, професор кафедри економіки і підприємництва,
директор Бізнес-центру УжНУ, Заслужений економіст України
ДВНЗ «УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ», м. Ужгород, Україна

Дмитрієва Наталія Юрьєвна – к.э.н., доцент, доцент кафедри економічної теорії і світової
економіки
УО «ГОМЕЛЬСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ Ф. СКОРИНЫ»,
г. Гомель, Республіка Беларусь

Макаренко Сергій Миколайович – к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту і адміністрування
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, м. Херсон, Україна

Лукаш Світлана Миколаївна – к.е.н., доцент, заступник декана факультету економіки та менеджменту
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, м. Суми, Україна

М 74 Модернізація економіки: сучасні реалії, прогнозні сценарії та перспективи розвитку:
матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Херсон, 28 квітня 2020 р. – Херсон: Видавництво
ФОП Вишемирський В.С., 2020. – 784 с.

ISBN 978-617-7783-82-3

Рекомендовано до друку науково-методичною радою факультету економіки, бізнес-аналітики та підприємництва Херсонського національного технічного університету (Протокол № 5 від 15.05.2020 р.)

Матеріали учасників конференції друкуються в авторській редакції. За дотримання норм авторського права та достовірність наведених фактичних даних відповідає автор матеріалів.

УДК 330.3-026.16

Мала М.О., Корогодова О.О. ВПЛИВ ТРАНСФОРМАЦІЇ ВИРОБНИЦТВА В УМОВАХ ІНДУСТРІЇ 4.0 НА МІЖНАРОДНУ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	541
Мироненко А.І. (Науковий керівник Баторшина А.Ф.) ВПЛИВ СПАЛАХУ COVID-19 НА СВІТОВУ НАФТУ ТА СПІВРОБІТНИЦТВО МІЖ ПРОВІДНИМИ КРАЇНАМИ Й МІЖНАРОДНИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ.....	543
Нараєвський С.В. ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СВІТОВОЇ СОНЯЧНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ...	546
Наумов О.Б., Наумова Л.М., Наумова О.В. ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ ТА ЗАГРОЗИ АГРОПРОДОВОЛЬЧІЙ СФЕРІ УКРАЇНИ, СПРИЧИНЕНІ ПАНДЕМІЄЮ COVID-19...	549
Нестерова А.А. ОСОБЕННОСТИ ВНЕШНЕЙ ТРУДОВОЙ МИГРАЦИИ В РЕСПУБЛИКЕ БЕЛАРУСЬ.....	551
Нестерова А.А., Рябова В.В. ПРИСОЕДИНЕНИЕ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ К ВТО: ВОЗМОЖНЫЕ ПОСЛЕДСТВИЯ.....	554
Полякова Ю.В., Олашин М.М. ІНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА У МИТНІЙ СПРАВІ.....	556
Redko K.Yu., Ahmadreza Zare. HOW COSTA RICA BECAME ONE OF THE LEADING COUNTRIES IN TACKLING ENVIRONMENTAL PROBLEMS?.....	558
Ривак Н.О. ЕКОНОМІЧНІ НАСЛІДКИ ПАНДЕМІЇ ДЛЯ СВІТОВОЇ ТОРГІВЛІ І ШЛЯХИ ЇХ НІВЕЛЮВАННЯ ДЛЯ ЕКСПОРТЕРІВ.....	560
Сидор Г.В. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ СТАНОВЛЕННЯ МИТНОГО ПРОСТОРУ.....	563
Choulli Salma, Kunos H.I. AN OVERVIEW THE MOROCCAN ECONOMY AS AN EMERGING ECONOMIC POWER.....	565
Цимбал А.В., Герасимчук В.Г. ЗОВНІШНІЙ БОРГ ДЕРЖАВИ: ПРИЧИНИ ВИНИКНЕННЯ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ НАСЛІДКИ.....	568
Шахрай Я.В. (Науковий керівник Корогодова О.О.) КИТАЙСЬКА МОДЕЛЬ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ ЯК ПРОТИВАГА ЗАХІДНОЄВРОПЕЙСЬКІЙ.....	572
Шашула Л.О. ЗЕМЕЛЬНІ РЕСУРСИ В УМОВАХ СТАНОВЛЕННЯ ПОСТІНДУСТРІАЛЬНИХ ФОРМАЦІЙ.....	575
Zhang Lei. CONSTRUCTION AND RESEARCH ON INCLUSIVE GROWTH INDEX OF FOREIGN TRADE -- AN EXAMPLE OF HENAN PROVINCE IN CHINA.....	577

Секція: БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, АНАЛІЗ ТА АУДИТ

Section: ACCOUNTING, ANALYSIS AND AUDIT

Александрова В.О., Мороз М.І. УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК: ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ....	581
Багрій К.Л. ВАЖЛИВІСТЬ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ НА ПІДПРИЄМСТВАХ РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ.....	583
Бержанір І.А., Бержанір А.Л. ПРОБЛЕМИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ОБОВ'ЯЗКОВОГО АУДИТУ.....	586
Бурцев І.С. (Науковий керівник Дмитренко А.І.) НОРМАТИВНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОГО ОБЛІКУ В УКРАЇНІ ЯК ДЖЕРЕЛО ДЛЯ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВО-МАЙНОВОГО СТАНУ.....	588
Гайдаєнко О.М., Жечева О.І. ІНДИКАТОРИ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	591
Hembarska N.Ye. BLOCKCHAIN IN ACCOUNTING: OPPORTUNITIES AND PROSPECTS.....	593
Глушень Д.М., Толкачева Е.Г. ОЦЕНКА ВНЕШНЕЙ СРЕДЫ ОРГАНИЗАЦИИ.....	595
Глушень Д.М., Толкачева Е.Г. ФИНАНСОВЫЙ АНАЛИЗ ОРГАНИЗАЦИИ: ПОНЯТИЕ И СУБЪЕКТЫ.....	597
Демченко Т.А. ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ НА ВЕНЧУРНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ.....	600
Дорошенко Я.Э. (Научный руководитель Бучик Т.А.) ПРИМЕНЕНИЕ МОДЕЛИ УИЛСОНА ДЛЯ СНИЖЕНИЯ ИЗДЕЖЕК ПРОМЫШЛЕННОГО ПРЕДПРИЯТИЯ....	601
Єрмоласва М.В. ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ВИЗНАННЯ ТА ОБЛІКУ СУКУПНОГО ДОХОДУ ПІДПРИЄМСТВА.....	604

Якщо ризик-менеджер або керівник прийняв невірне рішення по мінімізації ризиків підприємства, то контрольні процедури покажуть недолік системи внутрішнього контролю. Залежно від виявленого недоліку необхідно впливати або на процес, або на співробітника, що його виконує.

Таким чином, можна зробити наступні висновки:

1. Ефективна методика створення і оцінки резервів підприємств ресторанного бізнесу дозволить знижувати вплив основних ризиків даної галузі (виробничих і комерційних), має прикладний характер, так як проект облікової політики може служити основою для керівництва підприємства при створенні свого головного документа з обліку.

2. Система внутрішнього контролю на підприємстві ресторанного бізнесу є важливим елементом управління підприємства в цілому. Правильно побудована система внутрішнього контролю дозволить підприємству своєчасно виявляти ризики та управляти ними.

Список літератури

1. Мізякіна Н.О. Аналіз міжнародних стандартів аудиту фінансової звітності щодо виявлення помилок. *Економіка та держава*. 2015. № 7. С. 82-86.
2. Тарашевський М.М. Система внутрішнього контролю: сутність, складові, еволюція. *Водний транспорт*. 2016. Вип. 2. С. 181-187.

Бержанір І.А.

к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів, обліку та економічної безпеки

Бержанір А.Л.

*к. е. н., доцент, доцент кафедри економіки та соціально-поведінкових наук,
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини,
м. Умань, Україна*

ПРОБЛЕМИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ОBOB'ЯЗКОВОГО АУДИТУ

Обов'язковий аудит на сучасному етапі розвитку ринкових відносин в Україні є невід'ємною частиною економічного життя нашого суспільства.

Економічні аспекти аудиту визначає Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність», що здійснює істотний вплив на обов'язковий аудит фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес, за якими здійснює нагляд новостворений регулюючий орган – Орган суспільного нагляду [1].

Головною метою нового законодавства та змін стосовно підприємств, що становлять суспільний інтерес, а також їх аудиторів є підвищення якості аудиторських послуг і зміцнення корпоративного управління для всіх зацікавлених сторін. Підвищення вимог до звітування та зміцнення нагляду за аудиторською діяльністю, вдосконалення взаємодії з регулюючими органами забезпечить кращу прозорість процесу аудиту та впорядкування ринку аудиторських послуг в Україні.

Обов'язковий аудит фінансової звітності – це аудит фінансової звітності суб'єктів господарювання, які відповідно до законодавства зобов'язані оприлюднити або надати фінансову звітність (консолідовану фінансову звітність) користувачам фінансової звітності разом з аудиторським звітом, що проводиться суб'єктами аудиторської діяльності на підставах та в порядку [2].

Достовірність обліку та звітності, а також контроль ефективності фінансово-господарської діяльності є актуальними питаннями в умовах нестабільного середовища функціонування. Однією з основних цілей фінансової звітності є забезпечення необхідною інформацією користувачів, достовірність якої повинна бути підтверджена аудиторською практикою.

Обов'язковий аудит – обов'язкова аудиторська перевірка ведення бухгалтерського обліку і фінансової звітності організації або індивідуального підприємця. Головною метою

обов'язкового аудиту є оцінка достовірності і законності даних, представлених в звітній бухгалтерській документації. До основних завдань належать:

- оцінка загального рівня ведення бухгалтерської звітності;
- оцінка достовірності та законності даних, зазначених у документах;
- допомога керівництву організації шляхом певних рекомендацій на підставі знайдених недоліків і порушень;
- перевірка відповідності податкових платежів чинному законодавству;
- оцінка перспектив зростання фінансових резервів організації (перспективний аналіз) [3].

Обов'язковий аудит може проводитися лише аудиторськими організаціями. Аудиторська перевірка організацій, чия звітна документація містить відомості, що становлять державну таємницю, здійснюється тільки після отримання допуску до роботи з такими відомостями. Всі критерії обов'язкового аудиту підлягають страхуванню ризику відповідальності в разі порушення пунктів укладеного договору.

Організації, що проводять обов'язковий аудит та інші його види, є комерційними. Позитивний висновок їх співробітників по підприємству, що перевіряється, є додатковою рекомендацією для осіб, зацікавлених у співпраці з ним. Таким чином, обов'язковий аудит організації сприяє мінімізації підприємницького ризику. Він є одним із способів зниження інформаційного ризику до допустимого рівня, що ґрунтуються на фінансовій та інших видах звітностей. Зіставляючи вимоги, які передбачені до проведення аудиту європейським законодавством та національну практику, можна виділити низку принципів відмінностей, які є між ними, зокрема:

- відсутність системи суспільного (громадського) нагляду за аудиторською діяльністю;
- невідповідність системи зовнішнього контролю якості аудиту щодо забезпечення вимог незалежності та прозорості;
- відсутність достатньої системи прозорості аудиту;
- низький рівень вимог до суб'єктів аудиторської діяльності, які проводять аудит суб'єктів суспільних інтересів (у частині дотримання незалежності з боку аудиторів та аудиторських фірм, ротації аудиторів, що виконують обов'язковий аудит, обов'язковості створення комітетів з аудиту або подібних органів суб'єктами суспільного інтересу тощо) [4].

Врегулювання цих відмінностей є важливим чинником підвищення якості аудиту з урахуванням євроінтеграційного курсу України. Аналіз положень нормативних документів, а також практики регулювання аудиту в інших країнах дає змогу виділити такі особливі вимоги в сфері виконання завдань з обов'язкового аудиту, які доцільно впровадити в національну практику з метою вдосконалення ведення підприємницької діяльності та збільшення прозорості інформаційних ресурсів.

Система контролю якості аудиторських послуг формується кожною аудиторською фірмою та аудитором в Україні в обов'язковому порядку, оскільки, як зазначено в Кодексі професійної етики аудиторів.

Законом України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність», визначені особливі вимоги до внутрішньої організації суб'єктів аудиторської діяльності, які мають право проводити обов'язковий аудит фінансової звітності, зокрема, такі аудиторські фірми зобов'язані забезпечити:

- 1) незалежність та об'єктивність аудиторів та ключового партнера при наданні аудиторських послуг;
- 2) запровадження системи внутрішнього контролю, процедур реєстрації та обліку фактів, інформація про які підлягає фіксації та розкриттю відповідно закону;
- 3) можливість інформування уповноваженої особи суб'єкта аудиторської діяльності про факти порушень вимог закону його працівниками;

- 4) достатній рівень кваліфікації та досвіду аудиторів і персоналу, який залучається до надання послуг відповідно до міжнародних стандартів аудиту;
- 5) достатній рівень забезпеченості працівниками за основним місцем роботи для виконання завдань з обов'язкового аудиту фінансової звітності;
- 6) запровадження організаційних та адміністративних механізмів для попередження, ідентифікації, усунення або управління і розкриття будь-яких ризиків та загроз своїй незалежності;
- 7) запровадження внутрішньої політики та процедур виконання завдань з обов'язкового аудиту фінансової звітності;
- 8) запровадження внутрішньої системи контролю якості аудиторських послуг;
- 9) використання вищезазначених внутрішніх процедур, систем, механізмів та ресурсів для забезпечення системного та регулярного надання послуг з обов'язкового аудиту [2].

Отже, обов'язковий аудит є ключовим інститутом цивілізованого суспільства, який виконує важливе завдання щодо підтвердження достовірності та неупередженості поданої користувачам інформації, що допомагає їм у прийнятті правильних рішень. Основною метою нового законодавства та змін стосовно підприємств, що становлять суспільний інтерес, а також незалежних аудиторів, є підвищення вимог щодо якості аудиторських послуг і зміцнення корпоративного управління для всіх зацікавлених сторін.

Список літератури

1. Добровольська В.В. Аудит за оновленим законодавством України. *Правові горизонти*. 2018. № 10. С. 33-38.
2. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017 р. № 2258-VIII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2258-19/>.
3. Аудит: навч. посібник / Бержанір І.А. Умань: ВПЦ «Візаві», 2018. 230 с.
4. Бержанір І.А. Аудит в Україні: проблеми та перспективи розвитку. *Проблеми обліку, аудиту, аналізу та оподаткування в умовах глобалізації економіки*: Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (25 лютого 2019 р.). Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2019. С. 167-168.

Бурцев І.С.

студент V курсу, гр. ЕПІ-502 факультету економіки та управління,

Науковий керівник: Дмитренко А.І., к. е. н.,

доцент кафедри бізнес-економіки та підприємництва,

ДВНЗ «Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана»

м. Київ, Україна

НОРМАТИВНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОГО ОБЛІКУ В УКРАЇНІ ЯК ДЖЕРЕЛО ДЛЯ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВО-МАЙНОВОГО СТАНУ

Глобалізація економік та співпраця на міжнародному рівні, зумовлює необхідність злиття усіх економічних показників у одну гнучку та адаптовану систему. Але, повного наближення системи вітчизняного фінансового аналізу до міжнародних стандартів є досить ускладненим, адже кожній країні притаманні певні відмінності, що зумовлені національними особливостями та факторами розвитку.

Зміна соціально-економічних умов економіки та розширення меж ринку обумовлюють активізацію процесів реформування системи фінансово-майнового стану суб'єктів господарювання України та наближення їх до міжнародних стандартів. Адже завдяки певному аналізу фінансової звітності на підприємстві, стає можливим вирішення та прийняття потрібного та виваженого управлінського рішення щодо фінансового результату, напрямків діяльності, інвестиційної привабливості, ризиків пов'язаних із кредитуванням, тощо.